

ELEKTRON POLIKLINIKA AXBOROT TIZIMIDAN FOYDALANISH

*Buxoro davlat tibbiyot instituti assistenti
Xoliqov Abdullo Oynazarovich*

Annotatsiya: Ushbu maqola elektron poliklinika axborot xizmatlarini qabul qilish va tibbiy yordam ko'rsatishga ta'sirini o'rganadi. Elektron poliklinika tizimlari klinik ish jarayonlarini soddalashtirish va bemorlarga yordam ko'rsatishni yaxshilashga qaratilgan bemorlarning qaydlarini, uchrashuvlarni rejalashtirishni va diagnostika ma'lumotlarini birlashtiradi. Tadqiqot zamonaviy poliklinikalarda Elektron poliklinika axborot tizimini amalga oshirish bilan bog'liq samaradorlik, bemorlarning qoniqishi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni o'rganadi. Turli poliklinikalardan olingan ma'lumotlar xizmatlar ko'rsatishni yaxshilash, muammolarni kamaytirish va foydalanuvchilarning umumiy tajribasini baholash uchun tahlil qilinadi. Topilmalar sog'liqni saqlash infratuzilmasini modernizatsiya qilishda elektron poliklinika axborot tizimidan foydalanishning muhim rolini ta'kidlab, elektron sog'liqni saqlash xizmatlarida doimiy innovatsiyalar va moslashuv zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Sog'liqni saqlash vazirligi, xizmat ko'rsatish, aholi salomatligini mustahkamlash, elektron poliklinika axborot tizimidan foydalanishning afzalliklari.

Elektron poliklinika axborot xizmatlarining paydo bo'lishi sog'liqni saqlash sohasidagi muhim texnologik taraqqiyotni anglatadi. Sog'liqni saqlashga bo'lgan talablar o'sib borar ekan, raqamli yechimlarning integratsiyasi bemorlarni parvarish qilishning yuqori standartlari va operatsion samaradorlikni saqlash uchun zarur bo'lib qoladi.

Mamlakatimizda sog'liqni saqlash sohasini tubdan isloh qilish, xususan, aholi salomatligini mustahkamlash, tibbiyot muassasalari infratuzilmasini yaxshilash, tizimning birlamchi bo'g'iniga zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish borasida keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. Zero, Prezidentimiz tashabbusi bilan 2021-yilni "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili" deb e'lon qilinishi zamirida ham ana shunday ezgu maqsad mujassam.

Davlatimiz rahbari raisligida 2020-yil 6-noyabrda sog'liqni saqlash tizimining birlamchi bo'g'inini takomillashtirish hamda aholi o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish chora-tadbirlariga bag'ishlangan videoselektor yig'ilishi bo'lib o'tdi. Unda ilg'or xorijiy tajriba asosida umumiy amaliyot shifokorini haqiqiy oilaviy shifokorga aylantirish, ularga yordam berish maqsadida tibbiyot brigadalari tashkil etish, oilalar kesimida "tibbiy xarita"larni shakllantirish, aholi bilan manzilli ish olib borish, ular salomatligi holatini baholash va elektron bazasini yaratish, tibbiyot

muassasalarini xodimlar va diagnostika vositalari bilan ta'minlash borasida qator vazifalar belgilandi.

Ana shunday vazifalardan kelib chiqqan holda, aholi ayni paytda chuqurlashtirilgan tibbiy ko'rikdan o'tkazilmoqda, ular orasida tibbiy madaniyat va sog'lom turmush tarzi keng targ'ib qilinmoqda. Poytaxtimizning Olmazor tumanida joylashgan 15-oilaviy poliklinika 9 ta mahalla fuqarolar yig'iniga xizmat ko'rsatadi. Mahallalarda istiqomat qilayotgan 40 mingga yaqin aholining 38 ming 958 nafari xatlovdan o'tkazildi. 26 ming 412 nafar katta yoshdagilar, 12 ming 546 nafar bolalar salomatligi mufassal tekshirildi.

Buning uchun 24 ta tibbiyot brigadasi tashkil etildi. Oila shifokori, hamshira va tor soha mutaxassislaridan iborat brigadalar har bir uyga kirib, unda yashovchilarning bo'yi, vazni, bel aylanasi, pulsi, bosimi, saturatsiyasini o'lchadi, salomatlik holatini belgiladi. 5 yoshgacha bo'lgan bolalar, homilador, tug'ish yoshidagi va 35 yoshdan oshgan ayollar, 40 yoshdan oshgan shaxslar skrining tekshiruvidan o'tkazildi. Kasallikka moyillar individual patronajga olindi. Kasalliklarning oldini olish, erta bosqichda aniqlash, kasallanish darajasini pasaytirish va profilaktik tadbirlar vositasida aholi salomatligi ko'rsatkichi yana-da yaxshilandi.

— Aholi orasida xavf guruhlarini baholashdan asosiy maqsad — kasallikni erta aniqlash va oldini olish, profilaktik ishlarni yo'lga qo'yish, ular uchun dispanser nazoratini belgilashdan iborat, — deydi 15-oilaviy poliklinika bosh shifokori Gulnoz Mamatqulova. — "G'alaba" mahalla fuqarolar yig'inida 40 yoshdan oshganlar orasida yurak qon-tomir kasalliklari 55,5 foizni tashkil etayotgani aniqlandi. Shu bois, joriy yilning 6-yanvarida mahalla fuqarolar yig'ini idorasida maqsadli tibbiy ko'rik o'tkazildi.

Xavf guruhiga kiruvchilar kardiogramma qilindi, ulardan laboratoriya tahlillari olindi. Aniqlangan kasalliklarga davo choralari tavsiya qilindi. Bunday tadbirlarni kelgusida barcha mahallada o'tkazish ko'zda tutilgan. Muassasada "Elektron poliklinika" tizimi yo'lga qo'yilgan. Ushbu tizim ro'yxat va ma'lumotlarni avtomatlashtirish, yagona elektron ambulatoriya tibbiy kartasini yuritish kabi afzalliklarga ega. Bemorlar masofadan turib, o'zi uchun qulay vaqtda shifokor ko'rigiga navbat olishi mumkin.

— Aholining to'g'ri ovqatlanishi, ommaviy sport bilan shug'ullanishi hamda sog'lom turmush tarziga rioya qilishi kasalliklarning oldini olish va umrni uzaytirishda muhim omil sanaladi, — deydi oilaviy poliklinika bo'lim boshlig'i Ma'mura Xidirova. — Oilaviy shifokor qabuliga kelgan har bir bemor bilan to'g'ri ovqatlanish, badantarbiya, piyoda yurish, ochiq havoda sayr qilishning ahamiyati xususida suhbat o'tkaziladi. Bu, albatta, bejiz emas. Chunki millat salomatligini mustahkamlash, xalq genofondini saqlashga sog'lom turmush tarzi orqali erishiladi.

Sog'liqni saqlash vazirligi mutasaddi xodimlaridan iborat ishchi guruh poliklinikada mehnat qilayotgan shifokor va hamshiralar malakasini oshirish, ularning zamonaviy tibbiy texnologiyalarni o'zlashtirishiga ko'maklashish maqsadida o'quv-seminarlar tashkil etdi. Bunday mashg'ulotlar, tibbiyot xodimlarini sohadagi eng so'nggi yutuqlar bilan tanishish, tajriba almashish, bilim va malakasini oshirishga xizmat qiladi.

Elektron poliklinika axborot xizmatlarini integratsiyalashgani tibbiy xizmat ko'rsatishni modernizatsiya qilish yo'lidagi muhim qadamdir. O'tish muayyan qiyinchiliklarni o'z ichiga olgan bo'lsa-da, samaradorlik, bemorlarni parvarish qilish va qoniqish nuqtai nazaridan uzoq muddatli foyda sezilarli. Texnologiyalar

rivojlanishda davom etar ekan, sog'liqni saqlash infratuzilmasini yaxshilashda elektron poliklinika axborot tizimining salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish uchun davom etayotgan innovatsiyalar va moslashuv muhim bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Agha, L. (2014). "Sog'liqni saqlash axborot texnologiyalarining tibbiy yordamning narxi va sifatiga ta'siri". *Journal of Health Economics*, 34, 19-30. - Ushbu Mazola sog'liqni saqlash axborot texnologiyalarining (HIT) sog'liqni saqlash xarajatlari va sifatiga ta'sirini o'rganadi.
2. <https://yuz.uz/uz/news/muassasada-elektron-poliklinika-tizimi-yolga-qoyildi>
3. Protti, D., Green, M., & Johansen, I. (2009). "Yangi Zelandiya va Daniyadagi birlamchi tibbiy yordam shifokorlari idoralarida axborot texnologiyalarini qo'llash, 2-qism: Tarixiy taqqoslashlar." *Birlamchi tibbiy yordamda informatika*, 17(1), 17-23.